

REKOMENDACIJOS

KOMISIJOS REKOMENDACIJA (ES) 2022/553

2022 m. balandžio 5 d.

dėl maiste esančių *Alternaria* toksinų stebėsenos

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį,

kadangi:

- (1) Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) Teršalų maisto grandinėje mokslinė grupė (CONTAM) 2011 m. priėmė mokslinę nuomonę dėl rizikos, kurią gyvūnų ir visuomenės sveikatai kelia maiste esantys *Alternaria* ⁽¹⁾;
- (2) EFSA taip pat neseniai paskelbė mokslinę ataskaitą dėl su maistu suvartojamų *Alternaria* toksinų poveikio Europos gyventojams vertinimo ⁽²⁾. Ji padarė išvadą, kad įvertintas ilgalaikis su maistu suvartojamų *Alternaria* toksinų alternariolio, alternariolio monometileterio ir tenuazono rūgšties poveikis viršija atitinkamą toksiškumo ribinę vertę, o tai rodo, kad reikia papildomų duomenų apie konkrečių junginių toksiškumą;
- (3) EFSA rekomendavo surinkti daugiau duomenų apie *Alternaria* toksinų buvimą atitinkamuose maisto produktuose (vaisiuose ir vaisių produktuose, pomidoruose ir produktuose iš pomidorų, taip pat grūdiniuose maisto produktuose kūdikiams ir mažiems vaikams ir kt.). EFSA taip pat rekomendavo taikyti jautresnius analizės metodus, kad būtų sumažinta įvairių *Alternaria* toksinų poveikio neapibrėžtis, nes šiuo metu turimame duomenų rinkinyje prie daugelio duomenų yra žyma „žemiau kiekybinio nustatymo ribos (LOQ)“ dėl to, kad naudoti analizės metodai ne visada buvo pakankamai jautrūs;
- (4) geroji ūkininkavimo praktika, geros sandėliavimo ir transportavimo sąlygos ir geroji gamybos praktika gali sumažinti *Alternaria* toksinų kiekį maisto produktuose arba leisti jų išvengti. Vis dėlto reikia surinkti daugiau informacijos apie veiksnius, dėl kurių tam tikruose maisto produktuose *Alternaria* toksinų koncentracija yra palyginti didelė, kad būtų galima nustatyti priemones, kurių reikia imtis siekiant išvengti šių *Alternaria* toksinų šiuose maisto produktuose arba sumažinti jų kiekį;
- (5) siekiant išsiaiškinti, kada būtų tikslinga nustatyti veiksnius, nulemiančius palyginti didelę arba net reikšmingą *Alternaria* toksinų koncentraciją maisto produktuose, būtina, remiantis EFSA duomenų bazėje esančiais duomenimis, nustatyti orientacines vertes atskiriems maisto produktams. Orientacinės koncentracijos vertės nustatytos tik tiems produktams, apie kuriuos turima pakankamai toksinų paplitimo juose duomenų;
- (6) todėl tikslinga rekomenduoti stebėti *Alternaria* toksinus maisto produktuose ir nustatyti veiksnius, nulemiančius didelę jų koncentraciją tam tikruose maisto produktuose,

⁽¹⁾ EFSA teršalų maisto grandinėje mokslinė grupė (CONTAM); Scientific Opinion on the risks for animal and public health related to the presence of *Alternaria* toxins in feed and food. *EFSA Journal* 2011;9(10):2407. [97 pp.] doi:10.2903/j.efsa.2011.2407. Paskelbta adresu www.efsa.europa.eu/efsajournal

⁽²⁾ EFSA, Arcella D, Eskola M and Gómez Ruiz JA. 2016. Scientific report on the dietary exposure assessment to *Alternaria* toxins in the European population. *EFSA Journal* 2016;14(12):4654, 32 pp. doi:10.2903/j.efsa.2016.4654.

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

- (1) Valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su maisto tvarkymo subjektais, turėtų stebėti *Alternaria* toksinus alternariolį, alternariolio monometileterį ir tenuazono rūgštį maisto produktuose, visų pirma perdirbtuose pomidorų produktuose, paprikų milteliuose, sezamų sėklose, saulėgrąžų sėklose, saulėgrąžų aliejuje, medžių riešutuose, džiovintose figose ir grūdiniuose maisto produktuose, skirtuose kūdikiams ir mažiems vaikams. Jei įmanoma, taip pat reikėtų iširti kitus *Alternaria* toksinus ir apie rezultatus pranešti Europos maisto saugos tarnybai.
- (2) Siekdamas užtikrinti, kad ėminiai būtų reprezentatyvūs, valstybės narės turėtų laikytis atitinkamų ėminių ėmimo procedūrų, nustatytų 2006 m. vasario 23 d. Komisijos reglamente (EB) Nr. 401/2006 ⁽³⁾. Perdirbtų pomidorų produktų ėminių ėmimo procedūra turėtų būti atliekama pagal taisykles, nustatytas Reglamento (EB) Nr. 401/2006 I priedo H dalyje (skysti produktai) arba I dalyje (kietieji produktai). Jeigu maisto tvarkymo subjektų taikoma ėminių ėmimo procedūra nukrypsta nuo Reglamento (EB) Nr. 401/2006 nustatytos procedūros, pagal ją imami siuntų ėminiai turi išlikti reprezentatyviai.
- (3) Siekiant nustatyti alternariolį ir alternariolio monometileterį, kiekybinio nustatymo riba (LOQ) neturėtų būti didesnė kaip 2 µg/kg kūdikiams ir mažiems vaikams skirtų grūdinių maisto produktų atveju, ir 4 µg/kg kitų maisto produktų atveju, o siekiant nustatyti tenuazono rūgštį LOQ neturėtų viršyti 20 µg/kg visų maisto produktų atveju.
- (4) Valstybės narės, aktyviai dalyvaujant maisto tvarkymo subjektams, turėtų atlikti tyrimus, kad nustatytų veiksnius, dėl kurių šios koncentracijos viršija orientacines koncentracijas, ir perdirbimo poveikį šių *Alternaria* toksinų koncentracijai, kaip nustatyta šios rekomendacijos priede.
- (5) Valstybės narės ir maisto tvarkymo subjektai iki kiekvienų metų birželio 30 d. Europos maisto saugos tarnybai turėtų pateikti ankstesnių metų duomenis, kad juos būtų galima kaupti vienoje duomenų bazėje, laikantis EFSA maisto ir pašarų standartinio mėginių aprašo (SMA) gairių reikalavimų ir EFSA papildomų specialių ataskaitų teikimo reikalavimų ⁽⁴⁾.

Priimta Briuselyje 2022 m. balandžio 5 d.

Komisijos vardu
Stella KYRIAKIDES
Komisijos narė

⁽³⁾ 2006 m. vasario 23 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 401/2006, nustatantis ėminių ėmimo ir analizės metodus, skirtus oficialiai mikotoksinų kiekio maisto produktuose kontrolei (OL L 70, 2006 3 9, p. 12).

⁽⁴⁾ <https://www.efsa.europa.eu/en/call/call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-0>

PRIEDAS

Turimais EFSA duomenų bazės duomenimis pagrįsta alternariolio, alternariolio monometileterio ir tenuazono rūgšties orientacinė koncentracija tam tikruose maisto produktuose, kurią viršijus turėtų būti atliekami tyrimai dėl *Alternaria* toksinų buvimą nulemiančių veiksnių arba dėl maisto perdirbimo poveikio. Tai orientacinės koncentracijos, o ne saugios koncentracijos maisto produktuose.

Maistas	Alternariolis (AOH) (µg/kg)	Alternariolio monometileteris (AME) (µg/kg)	Tenuazono rūgštis (TeA) (µg/kg)
Perdirbti pomidorų produktai	10	5	500
Paprikų milteliai	-	-	10 000
Sezamų sėklos	30	30	100
Saulėgrąžų sėklos	30	30	1 000
Saulėgrąžų aliejus	10	10	100
Medžių riešutai	-	-	100
Džiovintos figos	-	-	1 000
Grūdiniai maisto produktai kūdikiams ir mažiems vaikams	2	2	500